

UZASADNIENIE

Na podstawie upoważnienia zawartego w art. 111 ust. 8 oraz art. 145a ust. 17 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931, z późn. zm.), zostało wydane rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących (Dz. U. poz. 2442, z późn. zm.).

W przedmiotowym rozporządzeniu wprowadzono zmianę¹ w związku z ustawą z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (Dz. U. poz. 2236, z 2023 r. poz. 877), która wprowadziła nowy system dystrybucji paliwa stałego (węgla kamiennego). Stworzono przepisy szczególne, aby wskazane w ustawie podmioty mogły wziąć udział w procesie dystrybucji węgla kamiennego do indywidualnych odbiorców bez ponoszenia dodatkowych kosztów. Wprowadzono zwolnienie dostawy węgla kamiennego dokonywanej z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych na podstawie ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych, jeżeli dostawa ta w całości jest udokumentowana fakturą.

Ww. zwolnienie odnosi się do regulacji ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych. Regulacje ustawowe przewidują, że sprzedaż paliwa stałego na zasadach określonych w tej ustawie może odbywać się najpóźniej do dnia 31 lipca 2023 r. W związku z tym powyższe zwolnienie przestanie obowiązywać również z tą datą.

Ministerstwo Aktywów Państwowych, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom samorządów, w oparciu o wykładnię systemową, zaprezentowało interpretację przepisów powszechnie obowiązujących umożliwiających gminom zagospodarowanie niesprzedanego do 31 lipca 2023 r. węgla kamiennego.

Projektowane rozporządzenie ma na celu zwolnienie sprzedaży węgla z konieczności ewidencji został na kasach rejestrujących, który został zakupiony przez gminy w ramach działania ww. ustawy, tj. jeśli gminy zakupiły węgiel i go nie sprzedały do 31 lipca 2023 r., aby gminy mogły sprzedać ten węgiel, po tej dacie, bez konieczności zakupu kas rejestrujących dla tej sprzedaży.

¹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 listopada 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących (Dz. U. poz. 2242)

Należy podkreślić, że zwolnienie to będzie dotyczyło wyłącznie gmin, i jeśli gminie pozostało niesprzedane paliwo stałe nabyte na podstawie ww. ustawy (węgiel kamienny).

Mając na uwadze powyższe, wprowadzenie takiego rozwiązania stanowiłoby kontynuację zwolnienia z poz. 53 załącznika do rozporządzenia² w brzmieniu dotychczasowym, z zachowaniem odpowiednich kryteriów tego zwolnienia. Proponowany zapis w zakresie utrzymania ww. zwolnienia:

„Dostawa węgla kamiennego przez gminę nabytego z przeznaczeniem do sprzedaży dla gospodarstw domowych w ramach zakupu preferencyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (Dz. U. poz. 2236, z 2023 r. poz. 877) i niesprzedanego, jeżeli dostawa ta w całości jest udokumentowana fakturą.”

Przy czym „nabytego” należy rozumieć szeroko, jako nabyty węgiel bezpośrednio przez gminę i w ramach przesunięć między jednostkami samorządu terytorialnego. „Nabytego w ramach zakupu preferencyjnego” – oznacza zawężenie, tylko i wyłącznie do tego węgla, który został nabyty w celu zakupu preferencyjnego w rozumieniu ww. ustawy. Węgiel przechodzi na mienie komunalne gminy, ale cały czas jest to węgiel nabyty w ramach tego zakupu preferencyjnego.

Przedmiotowy projekt zwalnia gminy z obowiązku stosowania kas rejestrujących online przy sprzedaży węgla kamiennego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych. Nałożone ww. ustawą zadanie dystrybucji węgla kamiennego spowodowałoby obowiązek zakupu przez podmioty tylko na ten cel kas rejestrujących online lub wymianę użytkowanych kas starego typu na kasy online³.

Mając powyższe na uwadze, Minister Finansów postanowił zwolnić gminy z obowiązku ewidencjonowania przy zastosowaniu kas rejestrujących sprzedaży węgla kamiennego dokonywanej z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych. Przy czym zwalnia się tylko sprzedaż tego węgla, który został nabyty na podstawie ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (czyli w ramach zakupu preferencyjnego w rozumieniu tej ustawy), a który nie został jeszcze sprzedany.

Podmiotem objętym zwolnieniem z obowiązku posiadania kas rejestrujących będzie gmina.

Rozwiązanie przewidziane w rozporządzeniu jest szczególne, ma charakter wyjątkowy. Wyłączenie, nie oznacza naruszenia zasad konkurencyjności, względem generalnego

² ibidem

³ Art. 145b ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT

obowiązku fiskalizacji dostaw węgla przy użyciu kas rejestrujących online. Jako szczególne rozwiązanie mające na celu pomoc obywatelom poprzez realizację zadań nałożonych na JST przewidzianych w ustawie o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe, nie stanowi zagrożenia w zakresie szczelności poboru podatku VAT, ponieważ dostawa węgla kamiennego będzie zwolniona pod warunkiem należytego udokumentowania tej dostawy.

Zakres zwolnienia, jaki jest przewidziany w przedmiotowym rozporządzeniu, przewiduje zwolnienie dla gmin z obowiązku ewidencjonowania dostawy węgla kamiennego dokonywanej z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych, pod warunkiem że czynność dostawy w całości jest udokumentowana fakturą (**§ 1 projektu rozporządzenia**). Zwolnienie to wprowadza się przez nadanie nowego brzmienia pozycji 53 w załączniku do rozporządzenia .

Aby nie było wątpliwości w zakresie ciągłości działania zwolnienia z obowiązku ewidencjonowania sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących dostaw węgla kamiennego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych, wprowadzono przepis przejściowy zgodnie z którym do dostaw węgla kamiennego dokonanych (przed wejściem w życie projektowanego rozporządzenia) z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych na podstawie ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (Dz. U. poz. 2236, ze zm.), jeżeli dostawa ta w całości jest udokumentowana fakturą, stosuje się przepisy dotychczasowe (**§ 2 projektu rozporządzenia**).

Proponowane rozwiązanie przyczyni się do ograniczenia negatywnych skutków w obecnej sytuacji międzynarodowej oddziałującej na gospodarstwa domowe, których głównym źródłem ciepła jest instalacja zasilana węglem kamiennym. Jednocześnie nie spowoduje zachwiania konkurencyjności w dystrybucji dostaw węgla kamiennego, ponieważ do zakupu węgla kamiennego po cenie niższej niż rynkowa (według rozwiązań przewidzianych w ustawie o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych) uprawniona będzie osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, uprawniona do uzyskania dodatku węglowego, o którym mowa w ustawie o dodatku węglowym⁴.

Zakłada się, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 sierpnia 2023 r. Wskazana data jest kontynuacją terminu wynikającego z art. 14a ust. 10 ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych, zgodnie z którym: *„sprzedaż paliwa stałego na zasadach określonych w ust. 1–9 może odbywać się najpóźniej do dnia*

⁴ Art. 8 ust. 1 ustawy o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe

31 lipca 2023 r.” W związku z powyższym wskazany zapis zapewnia ciągłość w działaniu zwolnienia dla gmin związaną z dostawą węgla kamiennego dla gospodarstw domowych.

Wejście w życie rozporządzenia bez zachowania 14-dniowego *vacatio legis* nie narusza zasady demokratycznego państwa prawnego. Spełnione bowiem zostały przesłanki, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461), gdyż za skróceniem okresu *vacatio legis* przemawia ważny interes publiczny.

Oceniając wpływ aktu na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców należy wskazać, że zwolnienie to nie wpłynie na warunki prowadzenia działalności gospodarczej przez mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców. Sprzedaż węgla kamiennego na preferencyjnych zasadach będzie się odbywała na podstawie ustawy o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe i w ograniczonym zakresie czasowym. Proponowane rozwiązanie wspomogę budżety gospodarstw domowych, a przede wszystkim istotnie wpłynie na poczucie bezpieczeństwa energetycznego i socjalnego najbardziej potrzebujących. Tym samym przyczyni się do ograniczenia negatywnych skutków sytuacji międzynarodowej dla gospodarstw domowych, których głównym źródłem ciepła jest instalacja zasilana węglem kamiennym.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348), projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Rozporządzenie nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Przedmiot regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.